

สรุปบทเรียน

Leadership in the Age of AI ผู้นำในยุค AI

รอบการประชุม 2/2569 ผ่านการอบรมด้วยระบบการเรียนรู้ออนไลน์ ของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

โดย นายศุภมงคล จรดอน นักสำรวจดินปฏิบัติการ กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต3

ภาวะผู้นำในยุค AI (AI Leadership) คือการเปลี่ยนผ่านจากการเป็น "ผู้สั่งการ" มาเป็น "ผู้ควบคุมทิศทาง" โดยผู้นำต้องเข้าใจว่า AI คือผู้ช่วย (Co-pilot) ไม่ใช่ผู้แทน ผู้นำยุคใหม่ต้องใช้ทักษะความเป็นมนุษย์ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ และการตัดสินใจตามบริบท เพื่อขับเคลื่อนองค์กร

ทักษะสำคัญของผู้นำในยุค AI ทักษะหลัก 3 ประการที่ผู้นำยุคปัญญาประดิษฐ์ต้องมี ได้แก่:

- **การคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical & Contextual Judgment):** AI สามารถรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ได้อย่างรวดเร็ว แต่ผู้นำต้องมีวิจารณญาณในการตัดสินใจขั้นสุดท้าย โดยคำนึงถึงบริบททางธุรกิจ จริยธรรม และผลกระทบ
- **ความเข้าใจผู้อื่น (Empathy):** ในขณะที่ระบบอัตโนมัติเข้ามาแทนที่งานทั่วไป ผู้นำต้องใช้ทักษะความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) เพื่อสร้างแรงบันดาลใจ ดูแลความรู้สึก และบริหารความหลากหลายของผู้คน
- **ความอยากรู้อยากเห็นและการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Continuous Learning):** ต้องมีความเข้าใจเทคโนโลยี รู้จักประยุกต์ใช้ และเปิดรับสิ่งใหม่ๆ เพื่อนำพาองค์กรปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

การปรับบทบาทของผู้นำ

- **เป็นผู้ตั้งคำถามที่ดี (Prompting & Inquiring):** การได้คำตอบที่ดีจาก Generative AI ต้องอาศัยการตั้งคำถามที่ชัดเจนและตรงจุด ผู้นำต้องฝึกฝนทักษะการตั้งโจทย์เพื่อให้ได้กลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ
- **สร้างวัฒนธรรมที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลง (Culture Transformation):** ส่งเสริมให้ทีมงานทดลองใช้เครื่องมือใหม่ๆ และสร้างสภาพแวดล้อมที่คนกับ AI ทำงานร่วมกันได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ
- **ให้ความสำคัญกับมนุษย์เป็นศูนย์กลาง (Human-centric Focus):** ใช้ประโยชน์จาก AI เพื่อลดภาระงานเอกสารหรืองานซ้ำซ้อน เพื่อให้บุคลากรมีเวลาโฟกัสกับงานเชิงกลยุทธ์และการสร้างนวัตกรรม

AI Leadership ผู้นำยุคใหม่ต้องมีอะไรบ้างในโลกของ Future Work

ทำไม AI Leadership จึงเป็นหัวข้อสำคัญของการบริหารในยุคนี้

เมื่อพูดถึง “ผู้นำ” ในอดีต เรามักนึกถึงคนที่มีอำนาจ สั่งการและตัดสินใจได้เด็ดขาด แต่ในโลกที่เทคโนโลยีอย่าง AI, Automation และการทำงานแบบ Hybrid เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ความหมายของ “ผู้นำที่มีประสิทธิภาพ” ก็เปลี่ยนไปโดยสิ้นเชิง นี่คือนัยของ AI Leadership ที่การเป็นผู้นำที่เข้าใจเทคโนโลยีและนำพา “ทีม” ไปสู่จุดหมายด้วยกันในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

AI Leadership คือความสามารถของผู้นำในการใช้ประโยชน์จาก AI และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเสริมศักยภาพของทีม พร้อมทั้งสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดรับการเรียนรู้ พัฒนาและปรับตัว AI Leadership ไม่ได้หมายถึงผู้นำที่ต้องเป็นโปรแกรมเมอร์ หรือ Data Scientist แต่เป็นผู้นำที่เข้าใจ “วิธีนำเทคโนโลยีมาเพิ่มคุณค่าให้กับคนและการทำงาน” AI Leadership จึงสำคัญในโลกของ Future Work?

โลกของการทำงานในอนาคต (Future Work) เต็มไปด้วยความไม่แน่นอนและการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว AI Leadership คือคำตอบของการสร้าง “ความมั่นคง” ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง ด้วยการพัฒนา 3 แกนสำคัญคือ

1. ผู้นำต้องเข้าใจเทคโนโลยี เพื่อออกแบบงานให้คนทำได้ดีขึ้น

เข้าใจว่า AI เข้ามาช่วย “อะไร” ไม่ใช่เข้ามาแทน “ใคร” นำ AI มาปรับกระบวนการทำงานให้ทีมมีเวลาโฟกัสเรื่องเชิงกลยุทธ์มากขึ้น

2. ผู้นำต้องมี Soft Skills ที่โดดเด่น

เสริมทักษะการสื่อสาร เพื่อความชัดเจนท่ามกลางสถานะการที่คลุมเครือ พัฒนา Empathy เพื่อเข้าใจคนในทีมท่ามกลางสภาพแวดล้อมการทำงานที่ต้องปรับตัวอย่างสูง เป็นแบบอย่างของ Growth Mindset และความยืดหยุ่นแก่ทีม

3. ผู้นำต้องพัฒนาคน ควบคู่ไปกับพัฒนาองค์กรออกแบบระบบ People Development ที่ตอบโจทย์แต่ละเจเนอเรชัน ส่งเสริม Leadership and Social Influence เพื่อให้ทีมเติบโตและกล้าลงมือ

ทักษะของ AI Leader ที่องค์กรยุคใหม่ต้องการ Digital Literacy: เข้าใจภาพรวมของ AI, Automation, Data และการประยุกต์ใช้จริงในองค์กร

Emotional Intelligence (EI): นำทีมอย่างเข้าใจ ไม่ใช่แค่สั่งการ Influential Communication:

สื่อสารเพื่อสร้างแรงจูงใจและความเชื่อมั่น Decision-Making with Data: ตัดสินใจโดยมีข้อมูลเป็นพื้นฐาน แต่ยังใช้วิจารณญาณของมนุษย์

Change Leadership:พาทีมผ่านความเปลี่ยนแปลงด้วยความมั่นใจและมีเป้าหมายร่วมกัน

แล้วจะเริ่มพัฒนา AI Leadership

1.สร้างระบบ Development Planning ที่เชื่อมโยงกับอนาคตไม่ใช่แค่ฝึกทักษะที่จำเป็นในปัจจุบัน แต่ต้องเตรียมพร้อมทักษะสำหรับ 3-5 ปีข้างหน้า

2.สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในทีม (Learning Culture)เปิดพื้นที่ให้เรียนรู้จากกันและกัน รวมถึงเรียนรู้จากความล้มเหลว

3.โค้ชผู้นำรุ่นใหม่ให้เข้าใจทั้ง “เทคโนโลยี” และ “คน” โฟกัสทั้งด้านเทคนิค และ Human-Centered Leadership ไปพร้อมกัน

4.ผู้นำที่แท้จริงในยุค AI คือผู้ที่พา “คน” ไปกับ “เทคโนโลยี” ในโลกที่ AI ทำงานแทนเราได้บางส่วน แต่ “การสร้างแรงบันดาลใจ” ยังคงเป็นหน้าที่ของมนุษย์

องค์กรที่ให้ความสำคัญกับ AI Leadership จะมีผู้นำที่ไม่เพียงแต่ทันเทคโนโลยี แต่ยังพาทีมเดินหน้าได้อย่างมั่นใจในโลกที่การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นทุกวัน

